

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

7. Eius ad profectionem Indicam apparatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

7
Eius ad pro-
fectionem In-
dicam appa-
ratus.

7. Rodericus cum Paulo Camerte, haud pridem sociis adiuncto Roma Martij 5. discesserat anno 1540. iamque nauis oneraria in Lusitaniam ex ciuitate veteri soluerat (quod quartana vexatus, terra comes esse legato non valeret) marique vsus est tam pronus, vt ad Tagi fauces intra octiduum anchoras miserit: inde peruectus Setuuallem, exscensione facta Palmam deducitur, legati mandato, cuius ditionis erat id oppidum, vt salubritate summa eius coeli, viribus refocillaretur. Sed breui ab Rege singulari beneuolentia vocatus, Vlyssiponem 17. Aprilis attigit. Quod hic à me notari nonnulla compulsi ratio, de qua modo non sit operæ pretium fufius agere, hoc enim in fronte bibliorum suo prope Chirographo consignauit, quem librum ab eo acceptum, cum secum in Indiam, post annos aliquot Antonius Quadrosius tulisset, non ita pridem P. Alexander Rhodius, nobis retulit in Europam. At vero Xauerius, Martij quoque sexto & decimo, Roma cum legato discessit, fuitque totius itineris tanti apparatus, diei vnus, in plagis attritæ tunicæ sarcindis, in caorum salutatione ac præcipue in quærenda Pauli III. Pontificia Benedictione qua illum Pontifex dum amplissima impertit, prius hortatus est verbis grauissimis, vt induceret animos tam sublimi dignos Prouincia, nec tenuitati suæ, tantum diffideret, quasi tantis ausibus impari quin multo maiori erigeretur eius fiducia cuius obsequio illam suscepisset; haudquaquam dubius quibus maiora humanis committit, eos vna idoneis ad ea viribus dotibusque ornare; nec illum nostris egere subsidiis, qui piscatores vocans, hoc ipso creat Apostolos; mundi magistratos ex rudibus efficit; ex pauperibus, Ecclesiæ principes, & sub Intulentiis eorum pedibus, sapientum, regumque capita, omnemque tumentis seculi superbiam incuruat. Meminisset vero, magna se rerum manere discrimina: nisi enim magnis, & decumanis periculis, præclaros exitus grandia non habere; nec Apostolorum meritum, ac nomen quartum, nisi vestigiis iisdem quæ suæ virtutis hereditibus premenda signassent, vitæ scilicet perpetuo morientis. Ad calcandas, S. Thomæ vias se mitti cogitaret, primi barbariæ Indicæ domitoris, eiusque tunc Christianitatis, ad eodè pridem afflictæ ac perditæ parentis. Tanti præcessoris conciperet spiritus, ac si foret cepto tam nobili fundendus sanguis: nullum mortis genus Apostolo dignius: Deo tandem animarum causa corporato, & Ecclesiæ votis vnâ earum salutem poscentibus nihil posse conuersionibus illarum pretiosius venire. Quam igitur grati vtriusque obsequij nomen? quanta meriti merces? quale præmium excellentissimi laboris? quem certè ab illo ipso expectabat, fortunarique illi à Deo tam enixè poscebat quantum & desiderijs, & spebus iam tum præcipiebat fore maxime fructuosum. Huic Pontificis velut Dei, eius ore loquentis, adhortationi sic respondit vt virum decuit quàm abiectissimè tum de se sentientem, tum subitarum in omnes casus intrepide qua pietate Christi Vicarium intimè affecit, crexitque in nouas expectationes quæ toto deinceps nouennio ex Xauerij laboribus etiam supra spem exire. Ergo illi ad iter, operæque susceptæ fausta omnia.

omnia precatus, ab se illum quàm humanissimè dimisit. Ille post mutuos sociorum amplexus, quibus haud minorem beatæ fortis inuidiam, quàm sui desiderium relinquebat; postque amantissimi parentis Ignatij postremam adprecationem, statim profectus est, sed tradito prius, in manus Lainij quod asseruatur apud nos hæcenus, suæ de futuro Generali Præposito sententiæ, & constitutionibus conceptæ in hanc formã autographo. [Quantum ad se spectabat, probari sibi Constitutiones & regulas quas cum Ignatio Socij stabilirent, pollicerique sanctè illarum obseruationem: Eligi ab se in Societatis Præpositum P. Ignatium, & si quid humanitùs vetuisset, Petrum Fabrum: Tria se Deo, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ religiosa vota in Societate Iesu nuncupare, vim suam tunc omnem habitura, cum primum suprema auctoritas Religionis formant Societati induisset.] Quod sexto post mense confectum est.

8. Roma Vlissiponem terrestri itinere mense tertio attigit, virtutis quàmque transisset, clara vestigia imprimens, secum præter se nihil tulit; interpolata qua tegebatur tunica, & pressio sub axilla Breviatio diues, quam Apostolicæ paupertatis constantiam, etiam apud Indos perpetuam tenuit, nisi cum inter Ethnicos cogebatur sacram ad celebrandum supellectilem circumferre. Sibi quidem ad iter, uti & cæteri, ab Legati ministris, equum habuit singularem; sed eum fecit omnibus communem, nam si cui peior obrigerat, huic de suo meliori gratificabatur, gaudens tum alios commodè equitare, tum ipse pedes ire, & variandi itineris specie, bonam partem diei pedes incedere. Iam in hospitij vnus omnibus præsto esse, etiam famulis, quorum aut dormientium obibat vices; aut laborantium ministeria iuuabat. Equos stabulo, pabulo, in aditu curare; in discessu parare ac sternere; si cui comitum (quod magno in numero frequens) in diuersorio locus venisset incommodus, vrgere etiam atque etiam precibus, ut sibi daro succederet; ipse vel reiectio in lecto somnũ, vel nuda in humo capere. Erat verò is paucarum horarum, omniumque postremus decumbere solitus, primus omnium cui vigilare ac surgere, ad commodandam famulis operam; & precum statarum pretiosa pensa Deo exsoluenda. Quod enim Romã discedens statuerat, nullum sibi diem abiturum cuius non certas cogitandis æternis horas impenderet, hoc lege constanti, religiosè semper retinuit; tametsi dempto quod dabat famularibus operis, & breuissima quieti spatio; totus de cætero cum Deo esset à quo nec illum defatigatio, nec strepitus comitum, nec importunitas locorum auertebat, tanto in eum pondere ferebatur. Tunc autem potissimum, cum peruagaretur animo Indias, raptusque in illas ardore vehementi, quotidie millies earum salutem immolabat sese. Ab hac tamen dulci cogitationum imagine, ac sensu, distrahebant illum subinde comites, quibus nullam erat ad mulcenda diuturni itineris rædia leuamen, P. Francisci consuetudine, verbisque iucundius. Erat enim eius comitas mira, & amabilitas, semperque alacris, & vna, nec sibi vnquam dissimilis: affabilitas vero nullo discrimine adeo facilis, ut si omnium foret conditione

8.
Hæris in Lusit.
humilitas, &
caritas.